

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

معاونت آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

شیوه‌نامه

انتخاب اعضای کارگروه‌های تخصصی برنامه‌ریزی و گسترش آموزش عالی

با استفاده از روش رأی‌گیری الکترونیکی

آذر ۱۳۹۷

مقدمه

این شیوه‌نامه عطف به ماده ۱۰ آیین‌نامه تشکیل «شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی» مصوب ۱۵ فروردین ماه ۱۳۹۷ و بندهای ۵، ۶ و ۷ «دستورالعمل تشکیل و شرح وظایف کارگروه‌های برنامه‌ریزی و گسترش» مصوب ۹ آبان ماه ۱۳۹۵ تدوین شده است. به دلیل نقش کلیدی و مهم کارگروه‌های تخصصی در جهت‌دهی به مسیر توسعه علمی دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی پس از ادغام کارگروه‌های تخصصی گسترش با کارگروه‌های برنامه‌ریزی در سال ۱۳۹۵، در آیین‌نامه ابلاغی جدید (سال ۱۳۹۷) با افزوده شدن مسئولیت پژوهش و فناوری به این کارگروه‌ها ترکیب تازه‌ای ایجاد و وظایف تازه‌ای برای آنها در نظر گرفته شد. از این رو به دلیل ارتقای کیفیت عملکرد کارگروه‌ها، نوسازماندهی آنها ضروری تشخیص داده شد. این شیوه‌نامه روش و فرایند انتخاب اعضای کارگروه‌های تخصصی از طریق سامانه الکترونیکی به منظور بهبود عملکرد و اجرای وظایف مشخص شده آنها را تعیین کرده است.

ماده ۱- هدف‌ها:

۱. بهبود روحیه جمعی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها از طریق مشارکت فعال آنها در تعیین یکی از تخصصی‌ترین و کلیدی‌ترین شوراها آموزش عالی
۲. پیشگیری از آسیب‌های احتمالی ناشی از محدودیت در شناسایی تمامیت ظرفیت تخصصی کشور به منظور انتخاب شایسته‌ترین داوطلبان عضویت در کارگروه‌ها
۳. اطمینان نسبی در اعطای فرصت برابر اثرگذاری در قلمرو رشته تخصصی به اعضای هیئت علمی کشور
۴. افزایش سرعت و اطمینان در تصمیم‌گیری هنگام انتخاب اعضای کارگروه‌ها
۵. فراهم ساختن مقدمات تشکیل بانک اطلاعات اعضای هیئت علمی برجسته کشور که بهره‌گیری از آن بنا به سایر مقاصد نیز مورد نظر است.

ماده ۲- تعاریف:

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه: دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی

دبیرخانه: جایگاه سازمانی تعریف شده مرتبط با امور اجرایی و مدیریتی کارگروه‌های تخصصی مستقر در دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

سامانه: برنامه الکترونیکی-رایانه‌ای طراحی شده و قابل استفاده برای رأی‌گیری اعضای کارگروه‌های تخصصی
گروه تخصصی: نمادی است از سرآمدان حوزه‌های تخصصی واجد شرایط ارایه خدمات کارشناسی و مشورتی به کمیسیون برنامه‌ریزی آموزش عالی که در قالب ۸ گروه: (۱) علوم انسانی، (۲) علوم اجتماعی، (۳) علوم پایه، (۴) دامپزشکی، (۵) فنی و مهندسی، (۶) کشاورزی و منابع طبیعی، (۷) میان رشته‌ای و (۸) هنر و معماری؛ طبقه‌بندی شده است.

کارگروه: اجتماع علمی-تخصصی ذیل گروه‌های ۸ گانه که به عنوان کارگروه تخصصی برنامه‌ریزی و گسترش آموزش عالی شناخته می‌شود. هر کارگروه مرکب از ۷ تا ۱۵ عضو می‌باشد.

عضو: یکی از اعضای هر کارگروه

داوطلبان: اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها که با توجه به شرایط تعیین شده در این شیوه‌نامه از سوی دانشگاه یا زیرنظام به عنوان فرد پیشنهادی برای عضویت در کارگروه تخصصی به وزارت معرفی می‌شوند.

نامزدها: داوطلبان معرفی شده از سوی دانشگاه‌ها که با توجه به شرایط تعیین شده در فهرست افراد حایز شرایط برای انتخاب شدن از سوی رأی‌دهندگان قرار می‌گیرند. حداکثر تعداد آنان برای انتخاب شدن در هر کارگروه ۴۵ تن است.

رأی‌دهندگان: اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها که بر اساس ضوابط تعیین شده در این شیوه‌نامه می‌توانند به نامزدها رأی دهند.

ماده ۳- فرایند:

فرایند شناسایی، معرفی و انتخاب اعضای هیئت علمی داوطلب عضویت در کارگروه‌ها، در ۴ مرحله زیر انجام می‌شود:

الف- شناسایی و معرفی داوطلبان:

۱. دانشگاه از میان اعضای هیئت علمی دارای مرتبه دانشجویی و استادی که از نظر استخدامی در وضعیت رسمی یا رسمی آزمایشی باشند، ضمن ملاحظه شاخص‌های شرح داده شده در پیوست ۱ این شیوه‌نامه

داوطلبان را شناسایی و بر اساس اولویت انتخاب، مشخصات آنان را شامل نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، و سابقه خدمت، به همراه آخرین عکس پرسنلی و آخرین حکم کارگزینی در بخش رأی‌گیری کارگروه‌های تخصصی سامانه HES بارگذاری می‌کند.

تبصره: در دانشگاه پیام‌نور و دانشگاه آزاد اسلامی فقط اعضای هیئت علمی که حکم کارگزینی و محل خدمت آنها واحد استانی است معرفی شوند.

۲. دانشگاه بر اساس شاخص‌های شرح داده شده در پیوست ۱ این شیوه‌نامه در هر یک از کارگروه‌های پیوست ۲ این شیوه‌نامه، تا مهلت تعیین و اعلام شده توسط دبیرخانه، مجاز به اعلام حداکثر تا ۲ دانشیار و ۳ استاد بر روی سامانه HES است.

۳. دانشگاه‌ها باید فقط افرادی را به عنوان داوطلب معرفی کنند که پیشتر درباره تمایل و خواست آنان برای عضویت در کارگروه‌ها، اجازه و موافقت آنان را جلب کرده باشند.

۴. داوطلبان معرفی شده توسط دانشگاه‌ها، پس از بررسی با توجه به اولویت تعیین شده در وزارت، به تعداد سه برابر ظرفیت هر کارگروه که بین ۷ تا ۱۵ عضو خواهد داشت (حداکثر تا ۴۵ تن)، در فهرست نامزدهای انتخابات قرار خواهند گرفت.

۵. بررسی اولیه از نظر انطباق ویژگی‌های داوطلبان معرفی شده از سوی دانشگاه‌ها، در دبیرخانه انجام و فهرست اسامی داوطلبان این مرحله، در اختیار «کمیته انتخابات» قرار می‌گیرد تا فهرست نهایی نامزدهای انتخابات کارگروه‌ها بر اساس خرد جمعی و در صورت نیاز با هم‌فکری افراد صاحب نظر در آن حوزه، معین شود.

۶. ریاست «کمیته انتخابات» بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.

تبصره: اعضای اصلی کمیته شامل معاونت آموزشی وزارت، معاونت پژوهش و فناوری وزارت، مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی، مدیر کل دفتر گسترش آموزش عالی، مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی، مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری و ۸ رییس گروه تخصصی هستند.

ب- برگزاری انتخابات:

۱. بازه زمانی برای رأی‌گیری به مدت ۳ روز و بر اساس تاریخ اعلام شده دبیرخانه است. تبصره. در نخستین مرحله اجرای انتخابات، زمان برگزاری برعهده و تشخیص کمیته انتخابات است.
۲. دانشگاه‌ها موظف هستند تا پس از کسب اطلاع درباره زمان و نحوه برگزاری انتخابات، برای فراخوان مشارکت اعضای هیئت علمی واجد شرایط رأی دادن، به اثربخش‌ترین روش‌های اطلاع‌رسانی که تشخیص می‌دهند، اقدام نمایند.
- تبصره. پیش‌بینی لازم برای آگاهی دانشگاه‌ها درباره انتخابات و چگونگی ورود واجدین شرایط رأی دادن و اعلام رأی آنان در سامانه HES توسط دبیرخانه انجام می‌شود و اطلاع‌رسانی مورد نظر در زمان مقتضی از طریق سامانه انجام خواهد شد.
۳. رأی‌دهندگان حداقل باید «هر سه شرط» زیر را دارا باشند:
  - اعضای هیئت علمی (رسمی و رسمی آزمایشی تمام وقت) دانشگاه‌های دولتی، غیرانتفاعی-غیردولتی، دانشگاه پیام نور و دانشگاه آزاد اسلامی
  - اعضای هیئت علمی دارای مرتبه استادیاری و بالاتر
  - دارا بودن حکم استخدام در گروه آموزشی-پژوهشی مرتبط با کارگروهی که می‌تواند در آن رأی دهد
- تبصره. در دانشگاه پیام نور و دانشگاه آزاد اسلامی فقط اعضای هیئت علمی واحدهای استانی می‌توانند در رأی‌گیری شرکت نمایند.
۴. رأی‌دهندگان می‌بایست در سامانه HES حداکثر به ۱۵ تن از نامزدها، در طیف ۵-۱ رأی دهند. انتخاب عدد ۵ به معنای بیشترین درجه اعتماد به صلاحیت حرفه‌ای و تخصصی نامزدها است.
۵. هر رأی‌دهنده تا پایان مهلت رأی‌گیری امکان تجدیدنظر در رأی داده شده خود را در سامانه HES دارد.

ج- تعیین فهرست نهایی اعضای کارگروه‌ها:

۱. بر اساس میانگین نمراتی (در طیف ۱ تا ۵) که نامزدهای هر کارگروه، در سامانه HES به دست آورده‌اند، فهرست بالاترین تا پایین‌ترین افراد مشخص و از سوی دبیرخانه برای اعلام نظر قطعی به «کمیته انتخابات» ارسال خواهد شد.
۲. پس از تشخیص و تعیین نامزدهای برگزیده برای عضویت در کارگروه‌ها توسط کمیته انتخابات، حکم اعضا به وسیله معاون آموزشی وزارت صادر و توسط دبیرخانه به دانشگاه‌ها و به اعضا اعلام می‌شود.
تبصره. اعتبار حکم صادره ۲ سال و در صورت کسب رأی مجدد در دوره بعد قابل تمدید است.

ماده ۴- نظارت

دبیرخانه به عنوان مسئول برنامه‌ریزی، هماهنگی‌های اجرایی و راهبری فرایند رأی‌گیری الکترونیکی موظف به نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه از طریق مشارکت فعال رؤسای گروه‌ها است.

پیوست ۱

شاخص‌های انتخاب داوطلبان:

۱. هر دانشگاه برای تعیین داوطلبان و معرفی آنها به وزرات باید شرایط عمومی، شایستگی‌های تخصصی و شرایط مدیریتی اعضا را مدنظر قرار دهد. حوزه‌های سه‌گانه برای انتخاب داوطلبان عبارت است از:

الف- شرایط عمومی:

۱. دارا بودن مرتبه دانشیاری یا استادی^۱
تبصره. فقط افرادی به عنوان استاد و یا دانشیار شناخته می‌شوند که دارای حکم استخدامی صادر شده در تاریخ پیش از زمان معرفی به وزارت باشند.
۲. عضو فعال (غیربازنشسته) دارای وضعیت استخدام رسمی (قطعی یا آزمایشی)^۲
۳. دارا بودن سابقه پایبندی به قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های وزارتی و دانشگاهی
۴. دارا بودن سلامت جسمی و شرایط سنی برای حضور فعال و منظم در جلسات کارگروه‌ها در محل وزارت
۵. شایستگی‌های شخصیتی و اخلاقی (مانند: شهره بودن به نیک‌نامی و داشتن مقبولیت اجتماعی و دانشگاهی؛ مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی؛ انعطاف‌پذیری؛ تعهد؛ جدیت و پشتکار)

ب- شایستگی‌های تخصصی:

۱. دارا بودن امتیازهایی مانند استاد نمونه کشوری، سرآمدی در آموزش، پژوهشگر برتر، ثبت معتبر اختراع، و دانشجوپروری
۲. شاخص بودن در خلاقیت و نوآوری در حوزه‌های علمی و مدیریتی

^۱ این شرط وتویی یا الزامی است.

^۲ این شرط وتویی یا الزامی است.

۳. داشتن روحیه مشارکت، کار تیمی و بهره‌گیری از خرد جمعی مانند مشارکت فعال در نشست‌های تخصصی دانشگاه و جلسه‌های هم‌اندیشی استادان
۴. کمک به شبکه‌سازی علمی و توسعه جریان آزاد تبادل دانش و اطلاعات در قلمرو دانش تخصصی
۵. تمایل به رشد و توسعه حرفه‌ای و بهبود روزافزون دانش تخصصی

ج- شایستگی‌های مدیریتی:

۱. مدیریت گروه
  ۲. معاونت آموزشی/پژوهشی/سایر معاونت‌های دانشگاهی
  ۳. سمت ریاست در پست‌های دانشگاهی
  ۴. سابقه مدیریت در سطح دولت و نظام آموزش عالی
۲. دانشگاه‌ها می‌توانند به منظور انتخاب دقیق‌تر و معرفی اعضای برجسته، بر حسب سند راهبردی خود و اولویت‌های سرمایه انسانی، شیوه‌نامه ویژه‌ای برای امتیازدهی به شاخص‌های پیشنهادی بالا در ۳ حوزه عمومی، تخصصی و مدیریتی تهیه کنند. به استثنای شروط وتویی یا الزامی در سایر شاخص‌ها، نحوه تشخیص اعضای برجسته و مسئولیت انتخاب و معرفی افراد بر عهده دانشگاه و همچنین مسئولیت تایید صحت اطلاعات داوطلبان بر عهده ریاست دانشگاه است.

پیوست ۲

جدول فهرست كارگروه ها

ردیف	عنوان كارگروه تخصصي	عنوان گروه تخصصي
۱	بهداشت و بیماری های آزیان	دامپزشکی
۲	بهداشت و کنترل مواد غذایی	
۳	پاتوبیولوژی	
۴	علوم پایه	
۵	علوم درمانگاهی	
۶	حسابداری	علوم اجتماعی
۷	علم اطلاعات و دانش شناسی	
۸	علوم اجتماعی	
۹	علوم اقتصادی	
۱۰	علوم تاریخ و باستان شناسی	
۱۱	علوم جغرافیایی	
۱۲	علوم سیاسی	
۱۳	علوم ورزشی	
۱۴	فرهنگ، ارتباطات و رسانه	
۱۵	گردشگری	
۱۶	مطالعات زنان و خانواده	
۱۷	حقوق	علوم انسانی
۱۸	روانشناسی	
۱۹	زبان ها و ادبیات خارجی	
۲۰	زبان و ادبیات عرب	
۲۱	زبان و ادبیات فارسی	
۲۲	زبان شناسی	
۲۳	علوم تربیتی	
۲۴	فلسفه	

شیوه‌نامه انتخاب اعضای کارگروه‌های تخصصی به روش رأی‌گیری الکترونیکی (HES)

	مدیریت	۲۵
علوم پایه	آمار	۲۶
	شیمی	۲۷
	علوم ریاضی	۲۸
	علوم زمین	۲۹
	علوم زیستی	۳۰
	فیزیک	۳۱
	علوم حوزه‌ای	الهیات
علوم انسانی حوزه‌ای		۳۳
علوم عقلی و ادیان		۳۴
فقه و حقوق		۳۵
فلسفه دین و کلام جدید		۳۶
قرآن و حدیث		۳۷
فنی و مهندسی		مهندسی برق
	مهندسی پزشکی	۳۹
	مهندسی پلیمر	۴۰
	مهندسی شیمی	۴۱
	مهندسی صنایع	۴۲
	مهندسی عمران	۴۳
	مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات	۴۴
	مهندسی معدن	۴۵
	مهندسی مکانیک	۴۶
	مهندسی مواد و متالورژی	۴۷
	مهندسی نساجی	۴۸
	کشاورزی و منابع طبیعی	اقتصاد و ترویج کشاورزی
به‌نژادی و بیوتکنولوژی		۵۰
تولیدات گیاهی		۵۱
خاکشناسی		۵۲
صنایع غذایی		۵۳
گیاه پزشکی		۵۴

شیوه‌نامه انتخاب اعضای کارگروه‌های تخصصی به روش رأی‌گیری الکترونیکی (HES)

	علوم دامی	۵۵
	علوم و مهندسی آب	۵۶
	ماشین‌های کشاورزی	۵۷
	منابع طبیعی	۵۸
هنر و معماری	شهرسازی	۵۹
	معماری	۶۰
	هنر	۶۱